

FOUNDATION FOR
THE PRESERVATION
OF JEWISH HERITAGE
IN POLAND

FUNDACJA
OCHRONY
DZIEDZICTWA
ŻYDOWSKIEGO

www.fodz.pl

KONFERENCJA NAUKOWA

„DZIECKO ŻYDOWSKIE”

organizowana

**DLA UPAMIĘTNIENIA 70. ROCZNICY
LIKWIDACJI GETTA W ZAMOŚCIU**
przez Fundację Ochrony Dziedzictwa Żydowskiego
oraz Pracownię Literatury Polsko-Żydowskiej KUL

Patronat honorowy

Prezydent Miasta Zamość

Patronat merytoryczny

16 PAŹDZIERNIKA 2012 (WTOREK)

- 10.00 rejestracja uczestników w biurze konferencji w Centrum „Synagoga”
11.00 uroczyste otwarcie konferencji: Monika Krawczyk (Dyrektor Generalny FODŻ), prof. dr hab. Sławomir Jacek Żurek (KUL)

Sesja pierwsza (11.15-12.45) Dziecko w tradycji żydowskiej

- dr Ewa Banasiewicz-Ossowska (UWr), *Dziecko w tradycji i wierzeniach Żydów polskich*
- dr Aleksandra Stachula, *Rytuał w życiu dziecka żydowskiego. Obrzezanie, okup za pierworodnego, upszerin, bar micwa, bat micwa*
- dr Anna Jakimyszyn (UJ), *Dziecko jako temat kobiecych modlitw*
- dr Magdalena Kuranc-Szymczak (Archiwum Państwowe w Zamościu), *Dzień powszedni żydowskiego dziecka*

Sesja druga (13.00-14.30) Teksty źródłowe o żydowskich dzieciach

- dr hab. Ewa Geller, prof. UW, *Dziecko jako przedmiot zainteresowania medycyny żydowskiej doby staropolskiej*
- mgr Marek Tuszewicki (UJ), *Dziecko jako przedmiot troski żydowskiej medycyny ludowej od chwili poczęcia do narodzin*
- dr hab. Ryszard Waksmund, prof. UWr, *Bycie Żydem w świetle wspomnień o dzieciństwie*
- mgr Piotr Grącikowski (UWr), *Gry, zabawy... i co więcej? Etnograficzne spojrzenie na dziecko żydowskie na terenie dawnej Rzeczypospolitej na przełomie XIX i XX w.*

Sesja trzecia (15.30-17.15) Obraz dziecka w zapisach historycznych

- lic. Magdalena Dopieralska (MHZP, ŻIH, UW), *Żydowskie dziecko w średniowiecznej Polsce*
- mgr Olga Pieńkowska (MHZP, ŻIH), *Dzieciństwo uprzywilejowane – pierwsze lata życia reba Dowy Ber Birkenthala i Salomon Majmon. Próba rekonstrukcji na podstawie pamiętników*
- dr Irmina Gadowska (UŁ), *Za bramą domu życia. Dziecięce nagrobki na cmentarzu żydowskim w Łodzi przy ulicy Brackiej – forma i znaczenie*
- dr Monika Szablowska-Zaremba (KUL), *Dziecko – nasz obowiązek i radość. O walce o prawa dzieci na łamach „Naszego Przeglądu” (1935-1939)*
- dr Anna Krasowska (UKSW), *Obraz dziecka żydowskiego w wybranych tekstach szmoncesowych*

Sesja czwarta (17.30-18.30) Dzieci żydowskie a edukacja (I)

- dr Halina Postek (APS), *Rola nauki i nauczania w tradycji żydowskiej*
- dr Agata Rybińska (UWr), *Pomiędzy integracją a dysymilacją – edukacja religijna dzieci żydowskich w XIX-wiecznym Wrocławiu*
- mgr Alicja Maślak-Maciejewska (UJ), *Znaczenie edukacji dzieci i młodzieży w krakowskim środowisku Żydów postępowych*

Sesja piąta (18.30-19.30) Dzieci żydowskie a edukacja (II)

- mgr Anna Łagodzińska (UJ, MMŁ), *Działalność stowarzyszenia Bnos Agudas Isroel w latach 1925-1939 na podstawie relacji w czasopiśmie „Bajs Jakob”*
- dr Joanna Cukras-Stelągowska (UMK), *Ostatnie pokolenie przedwojennych Żydów wobec dylematów tożsamościowych. Szkolne reminiscencje*
- mgr Joanna Krauze (FODŻ, UMCS), *Edukacja o Holokauście w Izraelu jako element kształtowania tożsamości narodowej*

17 PAŹDZIERNIKA 2012 (ŚRODA)

Sesja szósta (9.00-10.00) Dziecko żydowskie w świetle literatury dwudziestolecia międzywojennego

- prof. dr hab. Sławomir Jacek Żurek (KUL), *Dziecko żydowskie w poezji polsko-żydowskiej dwudziestolecia międzywojennego*
- dr Anna Jeziorkowska-Polakowska (KUL), *„Franiu, a te Duszki?...” – Franciszki Arnsztajnowej twórczość dla dzieci*
- mgr Agnieszka Karczewska (KUL), *Maurycyego Szymbala twórczość dla dzieci*

Sesja siódma (10.00-11.30) Dzieci Holokaustu (I)

- dr hab. Feliks Tomaszewski, prof. UG, *Szuflada pamięci. Michała Głowińskiego obrazki z dzieciństwa*
- mgr Wanda Dittrich (UG), *Weiser Dawidek – odmieniec czy święty?*
- mgr Karolina Makieła (UJ), *Wpływ wojny na psychikę dzieci – analiza prozy Wilhelma Dichtera*
- mgr Marek Sawa (KUL), *Doświadczenie przestrzeni w prozie Dzieci Holokaustu*

Sesja ósma (12.00-13.30) Dzieci Holokaustu (II)

- dr hab. Andrzej Tyszczyk, prof. KUL, *Dzieci w poemacie I. Kacnelsona „Pieśń o zagładzie...”*
- ks. dr Wiesław Felski (KUL), *Obraz dziecka żydowskiego w poezji Jerzego Ficowskiego*
- mgr Anna Dobiegała (UG), *„Dzieci Holokaustu” w prozie Hanny Krall*

Sesja dziewiąta (13.30-14.30) Dzieci Holokaustu (III)

- dr Justyna Kowalska-Leder (UW), *Dzienniki Dzieci Holokaustu – funkcje praktyk diarystycznych*
- mgr Ewelina Konopczyńska-Tota (USz), *„Zasmucam się na widok masy czekającej na śmierć”. Zagłada w oczach Rutki Laskier*

Sesja dziesiąta (15.30-16.30) Dzieci Holokaustu (IV)

- lic. Ewelina Malik (UJ), *Martyrologia dzieci żydowskich w czasie okupacji niemieckiej w świetle zachowanych dzienników*
- mgr Martyna Grądzka (UP im. KEN w Krakowie/ IPN w Krakowie), *Utracone dzieciństwo. Dziecko żydowskie w KL Płaszów*
- dr hab. Wojciech Kudyba, prof. UKSW (PWSZ w Nowym Sączu), *Drogi ocalenia. Dzieci żydowskie w Zakładzie dla Sierot Wojennych w Turkowicach*

Sesja jedenasta (16.30-17.30)

Tematyka dziecięca w czasach po Zagładzie

- dr Maciej Krzemieński (PWSZ we Włocławku), *Dojrzwianie do ciała, cierpienia i winy w „Odosobnieniu” Georgesa-Arthura Goldschmidta*
- mgr Anna Latocha (UJ), *(Re)konstruowanie tożsamości żydowskiego dziecka po Marcu '68 – przededefiniowanie dzieciństwa w kontekście zderzenia z doświadczeniem Marca w literackich świadectwach emigrantów*
- dr Agnieszka Lenart (KUL), *Obserwacje wychowawcze Diny Rubinej – żydowskiej matki na „rosyjskim zakwasie”*

Sesja dwunasta (17.45-19.30)

Sztuka wobec zagłady żydowskich dzieci

- mgr Kamila Dzika-Jurek (UŚ), *Patrzeć melancholijnie. Literackie i nieliterackie fotografie dzieci żydowskich*
- dr Małgorzata Wójcik-Dudek (UŚ), *Kiedy mały Srulek staje się bohaterem literackim – Holokaust w literaturze dla dzieci i młodzieży*
- mgr Mariusz Wirski (UG), *Sztuka jako wyzwolenie z wojennej traumy – „Lista Schindlera” i „Dziewczynka w czerwonym płaszczyku”*
- dr Łukasz Jasina („Kultura Liberalna”), *Dziecko żydowskie doby Holokaustu w polskim filmie i serialach telewizyjnych*

- 19.30 podsumowanie konferencji oraz zamknięcie obrad:
prof. dr hab. Sławomir Jacek Żurek (KUL) i mgr Joanna Krauze (FODŻ).

16-17
października 2012 r.

Centrum „Synagoga”
Fundacji Ochrony
Dziedzictwa
Żydowskiego
ul. Pereca 14, Zamość

Patronat medialny

